

Nr ewidencyjny zdarzenia lotniczego

1162/16

RAPORT KOŃCOWY

**z badania zdarzenia lotniczego statku powietrznego
o maksymalnym ciężarze startowym nie przekraczającym 2250 kg***

Raport jest dokumentem prezentującym stanowisko Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych dotyczące okoliczności zdarzenia lotniczego, jego przyczyn i zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, które zostało sporządzone na podstawie informacji znanych w dniu jego sporządzenia.

Proces badania zdarzenia lotniczego nie może być traktowany jako ostatecznie zakończony. Badanie może zostać wznowione w razie ujawnienia nowych informacji lub zastosowania nowych technik badawczych, które mogą mieć wpływ na inne, niż zawarte w raporcie, sformułowanie przyczyn, okoliczności i zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

Badanie zdarzeń lotniczych przeprowadzone jest jedynie w celach profilaktycznych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego, Unii Europejskiej i krajowego. Badanie zostało przeprowadzone bez konieczności stosowania prawnej procedury dowodowej, obowiązującej w postępowaniach innych organów zobowiązanych do podejmowania działań w związku z zaistnieniem zdarzenia lotniczego.

Komisja nie orzeka co do winy i odpowiedzialności.

Sformułowania zawarte w raporcie, w związku z art. 5 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im [...] oraz art. 134 ustawy - Prawo lotnicze, nie mogą być traktowane jako wskazanie winnych lub odpowiedzialnych za zaistniałe zdarzenie. W związku z powyższym wszelkie formy wykorzystania raportu do celów innych niż zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

Raport został sporządzony w języku polskim. Inne wersje językowe mogą być przygotowywane jedynie w celach informacyjnych.

* Forma i zakres niniejszego raportu nie spełniają wszystkich wytycznych zawartych w Dodatku „Wzór raportu końcowego” Załącznika 13 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym

Numer ewidencyjny zdarzenia:	1162/16			
Rodzaj zdarzenia:	WYPADEK			
Data zdarzenia:	2 czerwca 2016 r.			
Miejsce zdarzenia:	Święciechowa k. Leszna			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	Szybowiec SZD-55-1			
Znak rozpoznawczy SP:	SP-3935			
Użytkownik / Operator SP:	Prywatny			
Dowódca SP:	Pilot			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
				1
Nadzorujący badanie:	Jacek Bogatko			
Podmiot badający:	PKBWL			
Skład zespołu badawczego:	Nie wyznaczano			
Zalecenia:	Nie			
Adresat zaleceń:	Nie dotyczy			
Data zakończenia badania:	7 lipca 2016 r.			

1. Data i czas lokalny zaistnienia zdarzenia: 2 czerwca 2016 roku, godzina 15:49 LMT

Wszystkie czasy w raporcie to czasy lokalne - LMT.

2. Miejsce startu i zamierzonego lądowania: lotnisko Leszno (EPLS)

3. Miejsce zdarzenia: Święciechowa N 51°51'01" ; E16°28'07"

4. Rodzaj, typ, znaki rozpoznawcze, właściciel statku powietrznego, użytkownik, opis uszkodzeń: szybowiec SZD-55-1, SP-3035, właściciel i użytkownik – prywatny.

Uszkodzenia: uszkodzone prawe skrzydło (złamany dźwigar i wyrwane żebro zamykające skrzydło), pęknięty kadłub w części dziobowej pod siedziskiem pilota, zniszczone klapki podwozia głównego i uszkodzone poszycie kadłuba przy wejściu dźwigara skrzydła do kadłuba. Zakres uszkodzeń pokazano na ilustracjach nr 1,2,3,4.

Ilustracje nr 1. Uszkodzenia prawego skrzydła. Widoczne wylamane żebro zamykające skrzydło od strony kadłuba.

Ilustracja nr 2. Widoczny zakres uszkodzeń po zdjęciu poszycia prawego skrzydła.

Ilustracja nr 3. Uszkodzenia kadłuba. Widoczne pęknięcia poszycia i powyginane klapki podwozia.

Ilustracja nr 4. Uszkodzone poszycie kadłuba w rejonie przejścia skrzydło - kadłub.

5. Typ operacji: czwarta konkurencja Mistrzostw Polski w Klasie 15 m.

6. Faza lotu: lądowanie w terenie przygodnym.

7. Warunki lotu: wg przepisów VFR, przy oświetleniu dziennym.

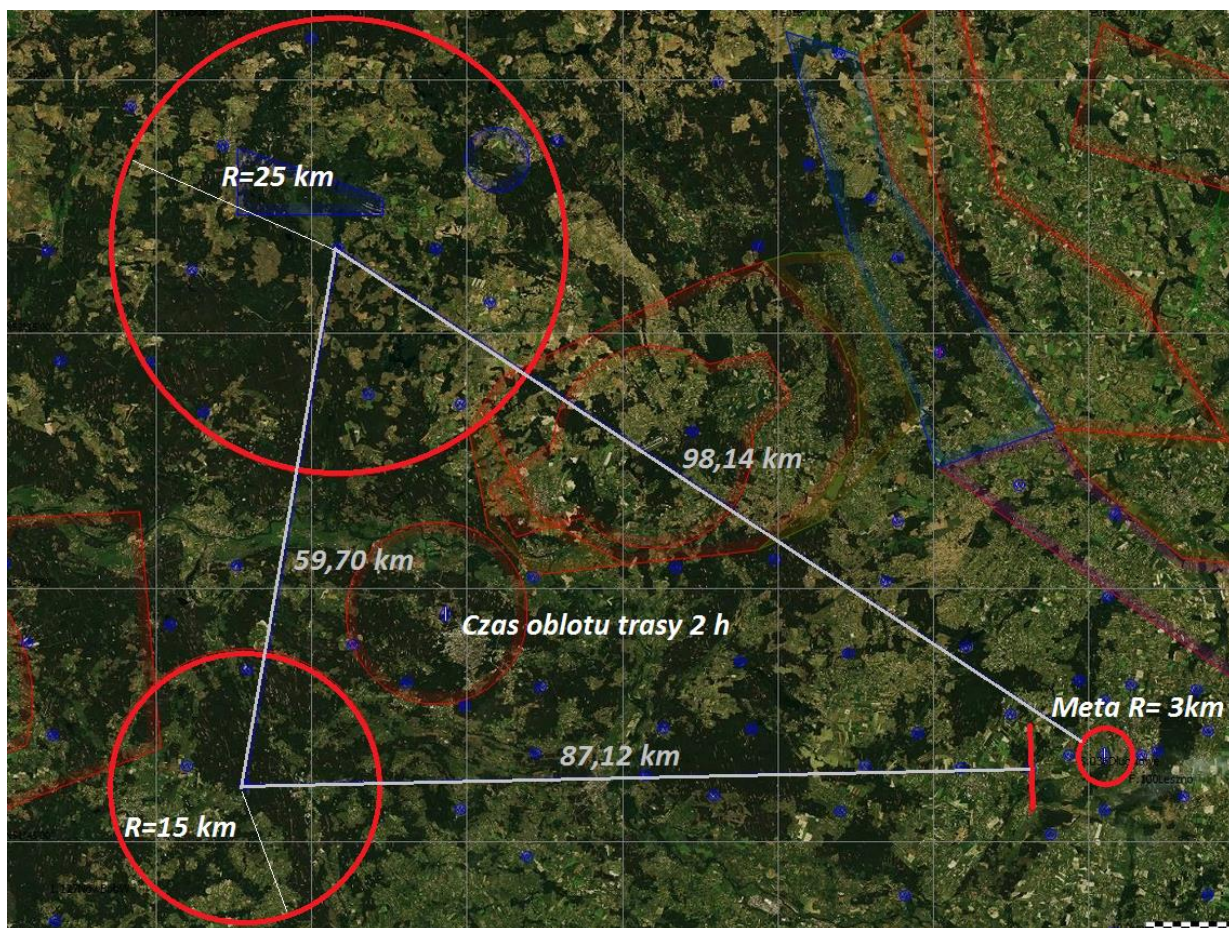
8. Czynniki pogody: pogoda nie miała wpływu na zaistnienie wypadku.

9. Organizator lotów: Aeroklub Leszczyński.

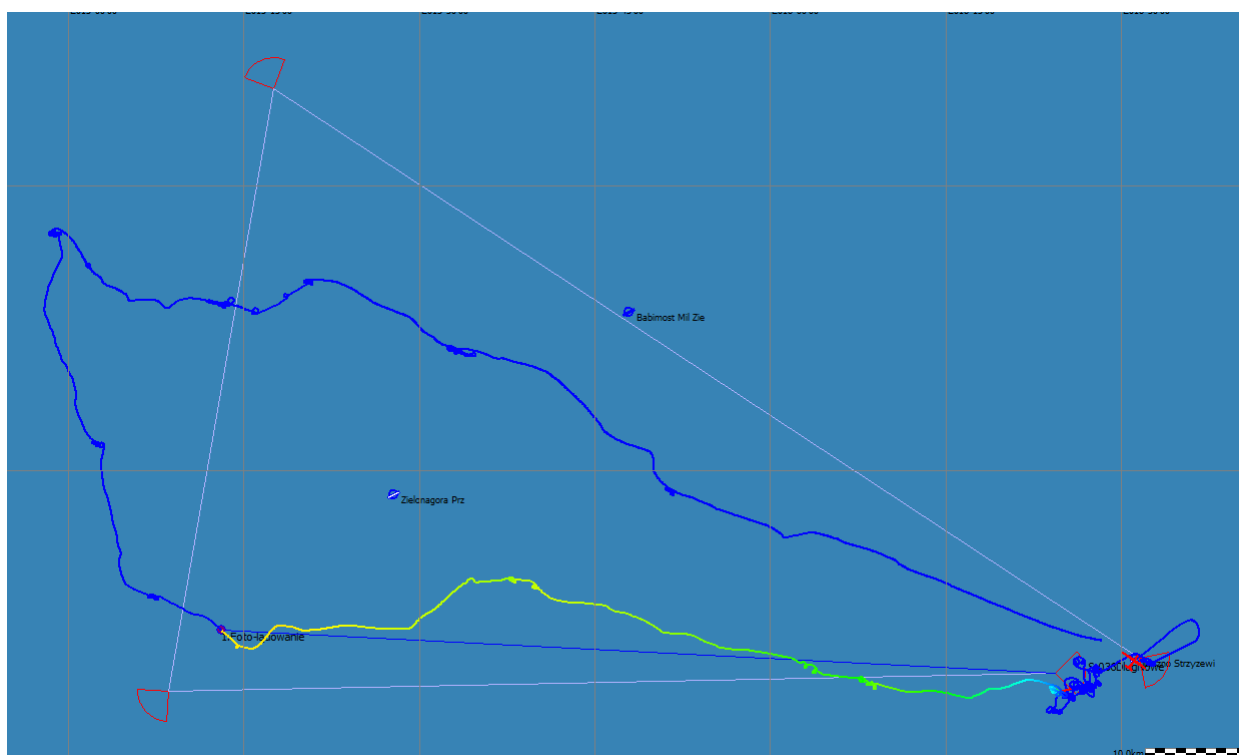
10. Dane dowódcy statku powietrznego: pilot szybowcowy, lat 55. Posiada licencje pilota szybowcowego bezterminową. Orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1 i 2 z datą ważności do 02.02.2017 r, LAPL z datą ważności do 02.02.2018 r., z wpisem ograniczenia VDL. Świadectwo ogólne operatora radiotelefonisty. Nalot pilota na szybowcach 1570 h. W dzienniku lotów wpisane uprawnienie do wykonywania lotów na 10. typach szybowców. Nalot na samolotach 11.500 h .

11. Obrażenia załogi: bez obrażeń.

12. Opis przebiegu i analiza zdarzenia: Komisja stwierdziła, że szybowiec posiadał niezbędną dokumentację techniczną i eksploatacyjną. W dniu 02.06.2016 r o godzinie 12:32 do czwartej konkurencji Szybowcowych Mistrzostw Polski w Klasie 15 m rozgrywanych w Lesznie wystartował pilot szybowca SZD-55-1 o znakach rozpoznawczych SP-3935. Zadaniem do wykonania w tym dniu była konkurencja obszarowa (ilustracja nr 5). Lot po trasie odbywał się pod chmurami typu Alto Cu i Cu o podstawach 1000 ÷ 1500 m, średnie noszenia termiczne wynosiły 1,5÷2,5 m/s. Po zaliczeniu obu wyznaczonych obszarów, pilot zaczął wypracowywać dołot lecąc w kierunku lotniska w Lesznie (EPLS). Mając około 880 m wysokości i 28 km do lotniska wydawało się, że powinien do niego dolecieć. Jednak szybowiec wleciał w obszar zwiększonego opadania, które spowodowało znaczną utratę wysokości i zmusiło pilota do lądowania w terenie przygodnym. Lądowanie odbyło się z prostej w wysokim zbożu. Zapis lotu i rejon przygodnego lądowania pokazano na ilustracja nr 6,7.

Ilustracja nr 5. Zadanie do wykonania w ramach czwartej konkurencji zawodów.

Ilustracja nr 6. Zapis lotu szybowca odczytany z pliku IGC.

Ilustracja nr 7. Rejon, w którym lądował szybowiec. Zaznaczono odległość do lotniska

Pilot wykonał lądowanie na wysoką uprawę. Po przyziemieniu szybowiec zaczął gwałtownie hamować i obrócić się o około 45° w lewo. Jak się okazało, zboże było wilgotne, co po przyziemieniu spowodowało gwałtowne wyhamowanie szybowca i w konsekwencji jego uszkodzenie. Ilustracja nr 7.

Ilustracja nr 8. Uszkodzony szybowiec po lądowaniu w terenie przygodnym. Widoczny ślad dobiegu pozostawiony przez szybowiec w trakcie lądowania w zbożu.

13. Przyczyna zdarzenia:

- Niewłaściwie wyliczony dolot do lotniska (zbyt mały zapas wysokości).
- Lądowanie w terenie przygodnym z prostej – brak możliwości wyboru odpowiedniego pola.

14. Okoliczności sprzyjające zaistnieniu zdarzenia:

start w zawodach i związana z tym presja na osiągnięcie jak najlepszego wyniku.

15. Zastosowane środki profilaktyczne:

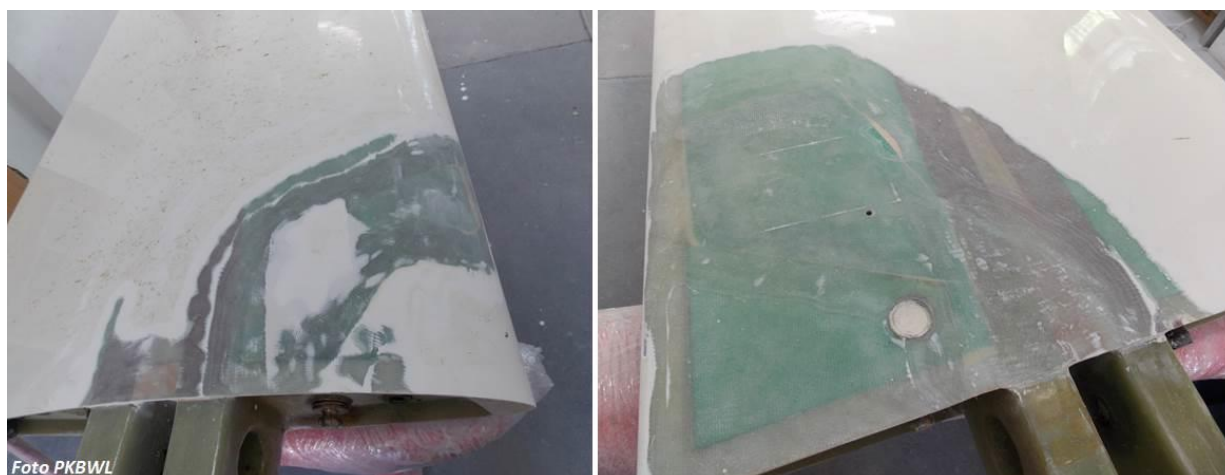
nie sformułowano zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

16. Komentarz Komisji:

Komisja z udziałem specjalistów z dziedziny budowy i naprawy szybowców konstrukcji laminatowej przeprowadziła oględziny warsztatowe uszkodzeń szybowca. W trakcie oględzin ustalono, że zarówno lewe jak i prawe skrzydło szybowca w części przy kadłubowej był naprawiane, co odnotowano w dokumentacji technicznej szybowca. Charakter naprawionych uszkodzeń wskazuje na to, że powstały one w wyniku lądowania z cyrklem. Naprawa została przeprowadzona niedbale (ilustracja 9,10), jednak nie można wnioskować, że sposób jej wykonania miał związek z uszkodzeniem skrzydła w trakcie lądowania szybowca w zbożu.

Ilustracja nr 9. Ślady naprawy prawego skrzydła - od dźwigara w kierunku krawędzi spływu.

Ilustracja nr 10. Ślady naprawy lewego skrzydła - od dźwigara w kierunku krawędzi natarcia.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Jacek Bogatko	<i>podpis na oryginale</i>
